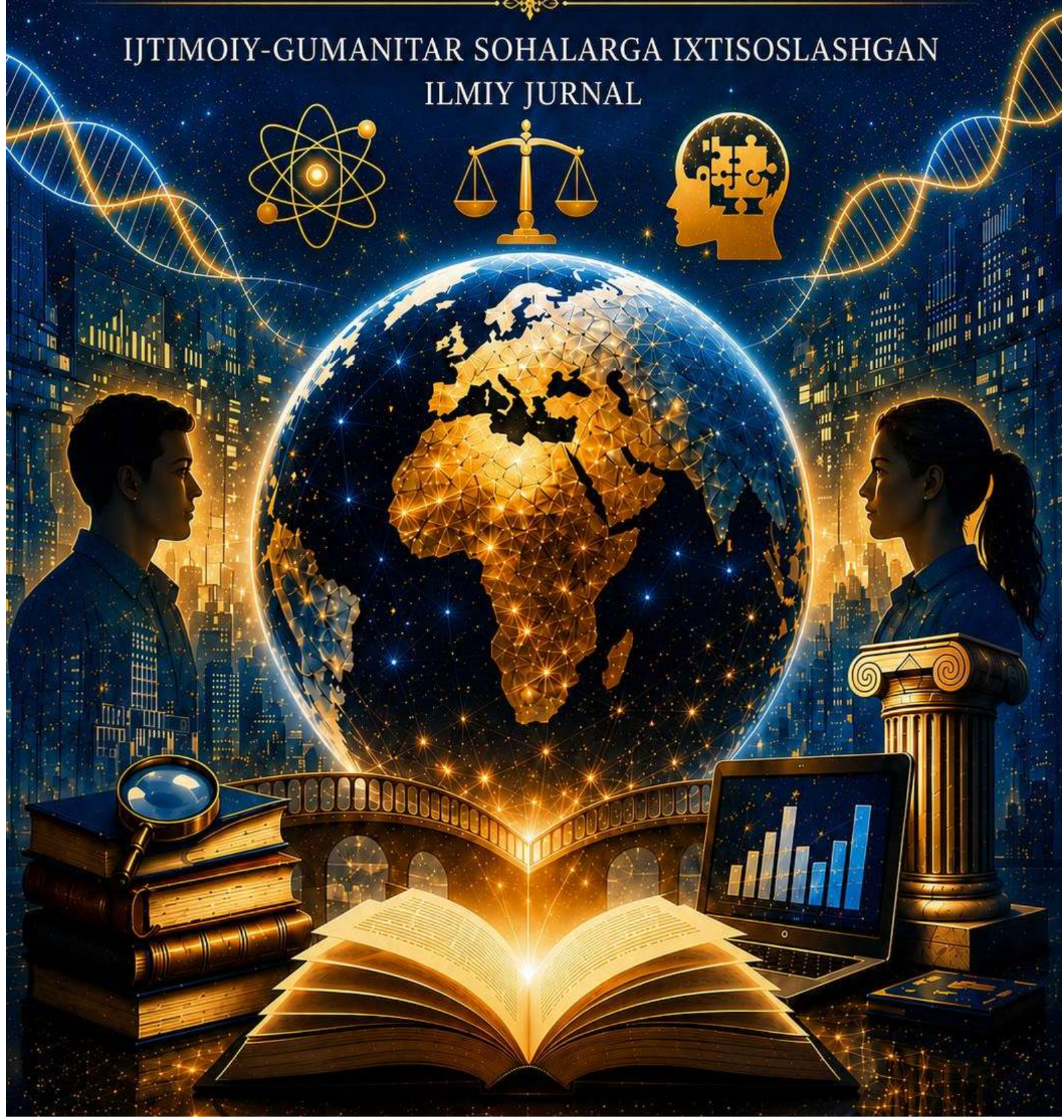
№2 2026

ISSN-L: 3093-9240

FANLARARO ILMIY TADQIQOTLAR

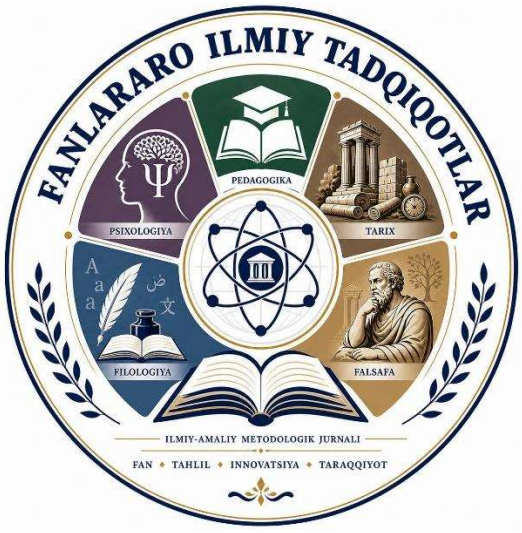
IJTIMOIY-GUMANITAR SOHALARGA IXTISOSLASHGAN ILMIY JURNAL

FANLARARO ILMIY TADQIQOTLAR
ilmiy-amaliy metodologik jurnal

МЕЖДИСЦИПЛИНАРНЫЕ НАУЧНЫЕ ИССЛЕДОВАНИЯ
научно-практический и методологический журнал

INTERDISCIPLINARY SCIENTIFIC RESEARCH
scientific-practical and methodological journal

№2 2026

Jurnal O‘zbekiston Respublikasi Raqamli texnologiyalar vazirligi huzuridagi Axborotlashtirish va telekommunikatsiyalar sohasida nazorat inspeksiyasi tomonidan 2026-yil 5-may sanasida davlat ro‘yxatidan o‘tkazilib, 1564147-sonli rasmiy guvohnoma asosida faoliyat yuritadi.

BOSH MUHARRIR:
Ashurov Ramzidin Ramazonovich
psixologiya fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

BOSH MUHARRIR O‘RINBOSARI
Ismatulloyev Abdullo Nasrulloyevich
psixologiya fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD)

TAHRIRIYAT KENGASHI:
Rejep Uzyurek – psixologiya fanlari doktori, professor (Turkiya)
Blinova Ye.E. – psixologiya fanlari doktori, professor (Rossiya)
Stoyuxina N.Yu. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Rossiya)
Abdullayeva B.S. – pedagogika fanlari doktori (DSc), professor
Ibragimova G.N. – pedagogika fanlari doktori, professor
Mamurov B.B. – pedagogika fanlari doktori, professor
Filippova O.G. – pedagogika fanlari doktori, professor (Rossiya)
Mirzayeva F.O. – pedagogika fanlari doktori(DSc), professor
Bafayev M.M. – psixologiya fanlari doktori (DSc), dotsent
Umarova N.Sh. – psixologiya fanlari doktori (DSc), professor
Ismoilova N.Z. – psixologiya fanlari doktori (DSc), professor
Abdullayeva D.U. – psixologiya fanlari doktori (DSc), professor
Atabayeva N.B. – psixologiya fanlari doktori (DSc), professor
Jabborov X.X. – psixologiya fanlari doktori (DSc), professor
Akramov M.R. – psixologiya fanlari doktori (DSc), professor
Tuychieva S.M. – psixologiya fanlari doktori (DSc), professor
Gadoyeva M.I. – filologiya fanlari doktori (DSc), professor
Rasulov Z.I. – filologiya fanlari doktori (DSc), professor
Qurbonboyev A.N. – psixologiya fanlari doktori (DSc), dotsent
Taniyeva G. M. – tarix fanlari doktori, professor
Davlatova S.T. – tarix fanlari doktori, professor
Qurbonova M. B. – tarix fanlari nomzodi, professor
Turdiyev B. – falsafa fanlari doktori, professor
Maxmudova D.A. – psixologiya fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Yuldashev S.R. – psixologiya fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Botirova D.B. – psixologiya fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Alimova Ye.G. – psixologiya fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Джексембаева Г.С. – psixologiya fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD) (Qozog‘iston)
Jalilov N.A.– pedagogika fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Vahobov A.A. – pedagogika fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Raxmatova M.M. – filologiya fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Xalilova R.R. – filologiya fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Bobojonov Sh.U. – tarix fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Sharipov Sh.F. – tarix fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD)
Bo‘tayev J.Sh. – tarix fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD)
Bobojonova F. X. – tarix fanlari nomzodi, dotsent

Mas’ul muharrir:
Xayitov Xayotjon Xikmat o‘g‘li

ГЛАВНЫЙ РЕДАКТОР
Ашуров Рамзидин Рамазонович
доктор философии (PhD) по психологическим наукам, доцент

ЗАМЕСТИТЕЛЬ ГЛАВНОГО РЕДАКТОРА
Исматуллоев Абдулло Насруллоевич
доктор философии (PhD) по психологическим наукам

РЕДАКЦИОННЫЙ СОВЕТ
Реджеп Узюрек - доктор психологических наук, профессор (Турция)
Блинова Е.Е. - доктор психологических наук, профессор (Россия)
Стоюхина Н.Ю. - кандидат психологических наук, доцент (Россия)
Абдуллаева Б.С. - доктор педагогических наук (DSc), профессор
Ибрагимова Г.Н. - доктор педагогических наук, профессор
Мамуров Б.Б. - доктор педагогических наук, профессор
Филиппова О.Г. - доктор педагогических наук, профессор (Россия)
Мирзаева Ф.О. - доктор педагогических наук (DSc), профессор
Бафаев М.М. - доктор психологических наук (DSc), доцент
Умарова Н.Ш. - доктор психологических наук (DSc), профессор
Исмоилова Н.З. - доктор психологических наук (DSc), профессор
Абдуллаева Д.У. - доктор психологических наук (DSc), профессор
Атабаева Н.Б. - доктор психологических наук (DSc), профессор
Джабборов Х.Х. - доктор психологических наук (DSc), профессор
Акрамов М.Р. - доктор психологических наук (DSc), профессор
Туйчиева С.М. - доктор психологических наук (DSc), профессор
Гадоева М.И. - доктор филологических наук (DSc), профессор
Расулов З.И. - доктор филологических наук (DSc), профессор
Курбанбоев А.Н. - доктор психологических наук (DSc), доцент
Таниева Г.М. - доктор исторических наук, профессор
Давлатова С.Т. - доктор исторических наук, профессор
Курбанова М.Б. - кандидат исторических наук, профессор
Турдиев Б. - доктор философских наук, профессор
Махмудова Д.А. - доктор философии (PhD) по психологическим наукам, доцент
Юлдашев С.Р. - доктор философии (PhD) по психологическим наукам, доцент
Ботирова Д.Б. - доктор философии (PhD) по психологическим наукам, доцент
Алимова Е.Г. - доктор философии (PhD) по психологическим наукам, доцент
Джексембаева Г.С. - доктор философии (PhD) по психологическим наукам (Казахстан)
Жалилов Н.А. - доктор философии (PhD) по педагогическим наукам, доцент
Вахобов А.А. - доктор философии (PhD) по педагогическим наукам, доцент
Рахматова М.М. - доктор философии (PhD) по филологическим наукам, доцент
Халилова Р.Р. - доктор философии (PhD) по филологическим наукам, доцент
Бобожонов Ш.У. - доктор философии (PhD) по историческим наукам, доцент
Шарипов Ш.Ф. - доктор философии (PhD) по историческим наукам
Бутаев Ж.Ш. - доктор философии (PhD) по историческим наукам
Бобожонова Ф.Х. - кандидат исторических наук, доцент

Ответственный редактор
Хайитов Хаётжон Хикмат угли

EDITOR-IN-CHIEF
Ashurov Ramzidin Ramazonovich
Doctor of Philosophy (PhD) in Psychological Sciences, Associate Professor

DEPUTY EDITOR-IN-CHIEF
Ismatulloyev Abdullo Nasrulloyevich
Doctor of Philosophy (PhD) in Psychological Sciences

EDITORIAL BOARD
Rejep Uzyurek - Doctor of Psychological Sciences, Professor (Türkiye)
Blinova Ye.E. - Doctor of Psychological Sciences, Professor (Russia)
Stoyukhina N.Yu. - Candidate of Psychological Sciences, Associate Professor (Russia)
Abdullaeva B.S. - Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Professor
Ibragimova G.N. - Doctor of Pedagogical Sciences, Professor
Mamurov B.B. - Doctor of Pedagogical Sciences, Professor
Filippova O.G. - Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Russia)
Mirzaeva F.O. - Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Professor
Bafaev M.M. - Doctor of Psychological Sciences (DSc), Associate Professor
Umarova N.Sh. - Doctor of Psychological Sciences (DSc), Professor
Ismoilova N.Z. - Doctor of Psychological Sciences (DSc), Professor
Abdullaeva D.U. - Doctor of Psychological Sciences (DSc), Professor
Atabayva N.B. - Doctor of Psychological Sciences (DSc), Professor
Jabborov Kh. Kh. - Doctor of Psychological Sciences (DSc), Professor
Akramov M.R. - Doctor of Psychological Sciences (DSc), Professor
Tuychieva S.M. - Doctor of Psychological Sciences (DSc), Professor
Gadoeva M.I. - Doctor of Philological Sciences (DSc), Professor
Rasulov Z.I. - Doctor of Philological Sciences (DSc), Professor
Qurbonboev A.N. - Doctor of Psychological Sciences (DSc), Associate Professor
Tanieva G.M. - Doctor of Historical Sciences, Professor
Davlatova S.T. - Doctor of Historical Sciences, Professor
Kurbonova M.B. - Candidate of Historical Sciences, Professor
Turdiev B. - Doctor of Philosophy Sciences, Professor
Makhmudova D.A. - Doctor of Philosophy (PhD) in Psychological Sciences, Associate Professor
Yuldashev S.R. - Doctor of Philosophy (PhD) in Psychological Sciences, Associate Professor
Botirova D.B. - Doctor of Philosophy (PhD) in Psychological Sciences, Associate Professor
Alimova Ye.G. - Doctor of Philosophy (PhD) in Psychological Sciences, Associate Professor
Dzheksembayeva G.S. - Doctor of Philosophy (PhD) in Psychological Sciences (Kazakhstan)
Jalilov N.A. - Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogical Sciences, Associate Professor
Vahobov A.A. - Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogical Sciences, Associate Professor
Raxmatova M.M. - Doctor of Philosophy (PhD) in Philological Sciences, Associate Professor
Khalilova R.R. - Doctor of Philosophy (PhD) in Philological Sciences, Associate Professor
Bobojonov Sh.U. - Doctor of Philosophy (PhD) in Historical Sciences, Associate Professor
Sharipov Sh.F. - Doctor of Philosophy (PhD) in Historical Sciences
Butayev J.Sh. - Doctor of Philosophy (PhD) in Historical Sciences
Bobojonova F.X. - Candidate of Historical Sciences, Associate Professor

Managing Editor
Xayitov Xayotjon Xikmat ugli

BOLALARDA KREATIV FIKRLASHNI RIVOJLANTIRISHDAGI KOGNITIV, HISSIY-MOTIVATSION VA PEDAGOGIK OMILLAR

Yuldasheva Shoxista Tojialiyevna
Farg‘ona davlat Universiteti psixologiya
kafedrasi o‘qituvchisi

Annotatsiya. Mazkur maqolada bolalarda kreativ fikrlashni shakllantirish va rivojlantirishda kognitiv, hissiy-motivatsion hamda pedagogik omillarning o‘rni tahlil qilingan. Shuningdek, interaktiv o‘yinlar, loyihaviy mashg‘ulotlar va O‘zbekiston maktabgacha ta’lim tizimi imkoniyatlari asosida bolalarning ijodiy salohiyatini rivojlantirish usullari yoritilgan.

Tadqiqot natijalari kreativ fikrlashni qo‘llab-quvvatlovchi pedagogik muhit yaratish, innovatsion ta’lim texnologiyalaridan foydalanish hamda bolalarning mustaqil va erkin fikrlashini rag‘batlantirish muhim ahamiyat kasb etishini ko‘rsatadi.

Kalit so‘zlar: kreativlik, bolalar, kognitiv komponentlar, hissiy motivatsiya, pedagogik muhit, o‘yin metodlari, interaktiv mashg‘ulotlar, maktabgacha ta’lim, MDH tajribasi, O‘zbekiston.

Аннотация. В данной статье анализируется роль когнитивных, эмоционально-мотивационных и педагогических факторов в формировании и развитии креативного мышления у детей. Освещаются методы развития творческого потенциала посредством интерактивных игр, проектной деятельности и возможностей системы дошкольного образования Узбекистана.

Результаты исследования показывают, что создание педагогической среды, поддерживающей креативное мышление, использование инновационных образовательных технологий и стимулирование самостоятельного и свободного мышления детей имеют важное значение для развития их творческих способностей.

Ключевые слова: креативность, дети, когнитивные компоненты, эмоциональная мотивация, педагогическая среда, игровые методы, интерактивные занятия, дошкольное образование, опыт стран СНГ, Узбекистан.

Abstract. This article analyzes the role of cognitive, emotional-motivational, and pedagogical factors in the formation and development of creative thinking in children. It highlights methods for enhancing children's creative potential through

interactive games, project-based activities, and the opportunities provided by the preschool education system of Uzbekistan.

The findings indicate that creating a pedagogical environment that supports creativity, applying innovative educational technologies, and encouraging independent and flexible thinking are essential for fostering children's creative abilities.

Keywords: creativity, children, cognitive components, emotional motivation, pedagogical environment, game-based methods, interactive activities, preschool education, CIS experience, Uzbekistan.

KIRISH

Kreativlik zamonaviy ta’lim va psixologiya sohalarida eng dolzarb tadqiqot mavzularidan biri hisoblanadi. Bolalarning ijodiy salohiyati nafaqat ularning akademik muvaffaqiyatiga, balki shaxsiy va ijtimoiy rivojlanishiga ham sezilarli ta’sir ko‘rsatadi. Shu sababli bolalarda kreativ fikrlashni shakllantirish va rivojlantirish jarayoni ilmiy-amaliy e’tiborni talab qiladi.

Tadqiqotlar shuni ko‘rsatadiki, kreativlikning shakllanishi kognitiv, hissiy-motivatsion va pedagogik muhit omillari bilan uzviy bog‘liqdir. Kognitiv komponentlar bolalarning tafakkuri va muammoni hal qilish qobiliyatini belgilasa, hissiy va motivatsion omillar ularni yangi g‘oyalarni qidirish hamda ularni amalga oshirishga undaydi. Shuningdek, pedagogik muhit va tarbiyachining roli bolalarning ijodiy faoliyatini qo‘llab-quvvatlashda muhim ahamiyat kasb etadi.

Bugungi kunda O‘zbekistonda bolalarning kreativligini rivojlantirishga alohida e’tibor qaratilmoqda. Prezidentning “Maktabgacha ta’lim tizimini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi qarori [qaror raqami, sana], shuningdek, “O‘zbekiston Respublikasi maktablarida innovatsion va ijodiy faoliyatni rivojlantirish bo‘yicha Davlat dasturi” farmoni [farmon raqami, sana] ushbu yo‘nalishda amalga oshirilayotgan ishlarni tartibga soladi va ilg‘or pedagogik strategiyalarni qo‘llashni rag‘batlantiradi. Ushbu hujjatlar bolalarning ijodiy qobiliyatlarini kashf etish va rivojlantirishda pedagogik muhitni yaxshilash, zamonaviy metodlarni joriy etish hamda o‘quvchilarning individual salohiyatini oshirishga xizmat qiladi.

Jahon, MDH va O‘zbekistondagi ilmiy tadqiqotlar bolalarning kreativligini rivojlantirishdagi kognitiv, hissiy-motivatsion va pedagogik omillar o‘rtasidagi uzviy bog‘liqlikni chuqur o‘rganishga yordam beradi hamda samarali pedagogik strategiyalarni ishlab chiqish imkonini yaratadi.

MAVZUNING O‘RGANILGANLIGI VA METODOLOGIYASI

Kreativ fikrlashning kognitiv tarkibiy qismi divergent va konvergent tafakkur, assotsiativ xotira, kognitiv moslashuvchanlik hamda muammolarni qayta shakllantirish (reframing)ni o‘z ichiga oladi. Divergent tafakkur yangi va noodatiy g‘oyalarni ishlab chiqish qobiliyatini anglatadi, bu esa bolaning ixtirochilik va fantaziya bilan bog‘liq faoliyatida muhim rol o‘ynaydi.

Konvergent tafakkur esa mavjud ma’lumotlardan samarali yechim topish va muammoni mantiqan hal qilishga yordam beradi. Tadqiqotlar shuni ko‘rsatadiki, bolalarda ushbu kognitiv qobiliyatlar o‘yinlar, interaktiv mashg‘ulotlar va loyiha asosidagi faoliyat orqali samarali rivojlantiriladi, bu esa ularning ijodiy va kognitiv salohiyatini mustahkamlaydi [1, 45-49].

Jahon miqyosida, xususan, Amabile (1996) ijodiy fikrlashni rag‘batlantiruvchi kognitiv strategiyalarni batafsil tavsiflaydi. Unga ko‘ra, ijodiy kognitiv jarayonlar nafaqat individual qobiliyatga, balki ijtimoiy va pedagogik sharoitga ham bog‘liq. Amabile ijodiy g‘oyalarni ishlab chiqish jarayonida bolalar va kattalarda qo‘llaniladigan strategiyalarni misollar bilan keltirib, ularning samaradorligini amaliy tajribalar bilan tasdiqlagan [2, 112-116].

MDH mamlakatlarida, xususan, Rossiya va Ukraina olimlari Petrov va Ivanova (2018) bolalarda divergent tafakkur va kognitiv moslashuvchanlikni rivojlantirishning o‘yin-metodik usullarini tadqiq qilgan. Tadqiqot natijalari shuni ko‘rsatadiki, bolalar bilan interaktiv o‘yinlar va loyiha asosidagi mashg‘ulotlar orqali ularning muammolarni hal qilish qobiliyati sezilarli darajada oshadi. Shuningdek, bolalar o‘z fikrlarini ifodalash va yangi g‘oyalarni yaratishda mustaqilroq bo‘ladilar [3, 33-38].

O‘zbekistonda Mirzaqulov va Toshpo‘latova (2022) pedagogik muhit orqali bolalarda assotsiativ xotira va muammolarni modellashtirish qobiliyatini oshirish bo‘yicha eksperimental ishlar olib borgan. Ularning tadqiqoti shuni ko‘rsatdiki, materiallar bilan boyitilgan va interaktiv muhit, o‘quv mashg‘ulotlarida o‘yin elementlarining qo‘llanilishi bolalarda ijodiy tafakkur va kognitiv moslashuvchanlikni mustahkamlaydi [4, 21-27].

Intrinsik motivatsiya ijodiy faoliyatning asosiy katalizatori sifatida xizmat qiladi. Bu motivatsiya turi bolani faoliyatning o‘zi bilan qiziqishga, yangi kashfiyotlar qilishga va amalga oshirilayotgan ish jarayonidan zavq olishga undaydi. Tadqiqotlar shuni ko‘rsatadiki, bolalar o‘z ichki qiziqishlariga tayanib ishlaganda, ular murakkab va noodatiy muammolarga samarali yechim topishga moyil bo‘ladi [5, 12-16].

Shuningdek, hissiy barqarorlik yoki emotsional regulyatsiya ijodiy jarayonlarda muhim rol o‘ynaydi. U bolaga xavf-xatarni baholash, qaror qabul qilish

va ijodiy faoliyat davomida muvozanatni saqlash imkonini beradi. Hissiy barqarorlikning yetarli darajada rivojlanishi bolalarda stress va muvaffaqiyatsizlik holatlarini samarali yengib o‘tish imkoniyatini yaratadi [6, 20-24].

Xalqaro tadqiqotlar, xususan, Csikszentmihalyi (1997), ijodiy muvaffaqiyatga erishishda motivatsiya va hissiy barqarorlikning ahamiyatini ko‘rsatadi. Unga ko‘ra, bolalar va kattalar ijodiy jarayonlarda eng samarali natijalarga erishish uchun o‘z ichki qiziqishlarini uyg‘otishlari va hissiy barqarorlikni saqlashlari zarur [7, 58-63].

MDH olimlari, xususan, Kuznetsova va Smirnov (2019), bolalarning hissiy va motivatsion komponentlarini o‘yin va o‘quv mashg‘ulotlarida rivojlantirish samaradorligini batafsil tahlil qilgan. Ularning tadqiqotida o‘yin va interaktiv metodlar bolalarning intrinsik motivatsiyasini oshirishda muhim vosita sifatida ta’kidlangan. Shu bilan birga, hissiy barqarorlikni rivojlantirish orqali bolalar o‘z qarorlarini mustaqil qabul qilish, stressga moslashish va ijodiy muammolarni samarali hal qilish qobiliyatini oshiradilar. Kuznetsova va Smirnovning natijalari shuni ko‘rsatadiki, pedagogik yondashuvlarning mazmuni va metodikasi bolalarning hissiy va motivatsion salohiyatini shakllantirishda bevosita ta’sir ko‘rsatadi, bu esa ularning ijodiy qobiliyatlarini yanada rivojlantirish imkonini yaratadi [8, 44-50].

O‘zbekistonda Karimova va Qodirov (2021) maktabgacha yoshdagi bolalarda intrinsik motivatsiya va hissiy barqarorlikni shakllantirish bo‘yicha metodik tavsiyalar ishlab chiqqan. Ularning tadqiqotlari shuni ko‘rsatdiki, pedagoglar va tarbiyachilar bolalarni qiziqish va kashfiyot qilishga rag‘batlantirish orqali ijodiy salohiyatni samarali tarzda rivojlantira oladilar. Ushbu yondashuv bolalarning muammolarni mustaqil hal qilish, yangi g‘oyalarni yaratish va o‘z faoliyatidan qoniqish olish kabi ko‘nikmalarini mustahkamlaydi [9, 15-20].

TAHLIL VA NATIJALAR

Bolalarning kreativligini qo‘llab-quvvatlashda pedagogik muhitning roli alohida ahamiyatga ega. Materiallar bilan boyitilgan va xavfsiz ta’lim muhiti, ochiq savollar, muammoli vazifalar, shuningdek, tarbiyachining faol yordamchi roli bolalarning ijodiy salohiyatini oshiradi. Tadqiqotlar shuni ko‘rsatadiki, pedagogik muhit bolalarning o‘z fikrini erkin ifoda etish, yangi g‘oyalarni sinab ko‘rish va o‘zaro hamkorlik orqali o‘rganish qobiliyatini sezilarli darajada yaxshilaydi [10, 35-40].

Xalqaro tajribada, masalan, Reggio Emilia va Finlyandiya maktablarida o‘yinlar va art-atelierlar orqali bolalarning “yuzta tili” - vizual, kinestetik, lingvistik va boshqa ijodiy ifoda vositalari rivojlantirilishi samarali ekanligi qayd etilgan. Bu metodlar bolalarning o‘z fikrini turli shakllarda ifodalash, muammolarni turli yo‘llar bilan hal qilish va ijodiy qobiliyatlarini kengaytirish imkonini beradi [11, 22-27].

MDH hududida, xususan, Rossiya pedagogik maktablarida (Ivanov, 2020) ijodiy muhit va interaktiv metodlarning bolalarning kognitiv hamda hissiy rivojlanishiga sezilarli ta’sir ko‘rsatishi isbotlangan. Tadqiqot natijalari shuni ko‘rsatadiki, interaktiv va ijodiy mashg‘ulotlar bolalarning fikrlash qobiliyatini kengaytiradi, ularning mustaqil qaror qabul qilish ko‘nikmalarini rivojlantiradi va hissiy barqarorligini oshiradi [12, 50-55].

O‘zbek olimlari, xususan, Niyozov va Oripova (2021), maktabgacha ta’lim muassasalarida pedagogik muhitni optimallashtirish orqali bolalarda ijodiy qobiliyatlarni rivojlantirish bo‘yicha eksperimentlar olib borgan. Ularning tadqiqotida bolalarning kreativ tafakkuri, muammolarni hal qilish qobiliyati va o‘z fikrini erkin ifoda etish ko‘nikmalari pedagogik muhit sifatiga bog‘liqligi aniqlangan. Shuningdek, tadqiqot natijalari pedagogik strategiyalarni ishlab chiqishda individual va guruhiy faoliyat, o‘yinlar, loyiha ishlari hamda interaktiv mashg‘ulotlarning ahamiyatini ko‘rsatadi [13, 18-24].

XULOSA

Xulosa qilib aytganda, bolalarning kreativligini rivojlantirish kognitiv, hissiy-motivatsion va pedagogik muhit omillari bilan uzviy bog‘liqdir. Tadqiqotlar shuni ko‘rsatadiki, divergent va konvergent tafakkur, assotsiativ xotira hamda kognitiv moslashuvchanlik kabi kognitiv komponentlar o‘yin, loyiha va interaktiv mashg‘ulotlar orqali samarali rivojlantiriladi. Intrinsik motivatsiya va hissiy barqarorlik bolalarning ijodiy faoliyatini qo‘llab-quvvatlaydi, murakkab va noodatiy muammolarga yechim topishda yordam beradi. Pedagogik muhit va tarbiyachining faol yordami esa ijodiy salohiyatni mustahkamlashda muhim rol o‘ynaydi.

Jahon, MDH va O‘zbekistondagi tajribalar shuni ko‘rsatadiki, ijodiy metodlar va pedagogik strategiyalarni uyg‘unlashtirish bolalarning kognitiv, hissiy va ijodiy rivojlanishini samarali ta’minlaydi. Shu bilan birga, O‘zbekistonda qabul qilingan davlat qarorlari va farmonlari bolalarning kreativligini rivojlantirish uchun ilg‘or pedagogik yondashuvlarni joriy etish imkonini yaratadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO‘YXATI

1. Amabile, T. Creativity in Context. - New York : Westview Press, 1996. - P. 112-116.
2. Csikszentmihalyi, M. Creativity: Flow and the Psychology of Discovery and Invention. - New York : HarperCollins, 1997. - P. 58-63.
3. Petrov, A., Ivanova, S. Divergent Thinking in Preschoolers. - Moscow : Nauka, 2018. - P. 33-38.
4. Mirzaqulov, T., Toshpulatova, D. Pedagogical Approaches to Creative Development in Children. - Tashkent : Fan, 2022. - P. 21-27.

5. Ryan, R.M., Deci, E.L. Self-Determination Theory and Motivation // Psychological Inquiry. - 2000. - P. 12-16.

6. Gross, J.J. Emotion Regulation in Childhood and Adolescence. - New York : Guilford Press, 2002. - P. 20-24.

7. Csikszentmihalyi, M. Creativity: Flow and the Psychology of Discovery and Invention. - New York : HarperCollins, 1997. - P. 58-63.

8. Kuznetsova, I., Smirnov, P. Emotional and Motivational Components in Preschool Education. - St. Petersburg : Piter, 2019. - P. 44-50.

9. Karimova, D., Qodirov, S. Methodical Recommendations for Preschool Motivation Development. - Tashkent : O‘qituvchi, 2021. - P. 15-20.

10. Vygotsky, L. Mind in Society. - Cambridge : Harvard University Press, 1978. - P. 35-40.

11. Edwards, C., Gandini, L., Forman, G. The Hundred Languages of Children. - Greenwich : Ablex Publishing Corporation, 1993. - P. 22-27.

12. Ivanov, V. Pedagogical Environment and Creativity in Early Childhood. - Moscow : Prosveshchenie, 2020. - P. 50-55.

13. Niyozov, B., Oripova, M. Optimization of Creative Environment in Preschool Institutions. - Tashkent : Fan, 2021. - P. 18-24.

YOSHLAR HUQUQIY ONGINI SHAKLLANTIRISH – HUQUQIY NIGILIZMGA QARSHI KURASHNING USTUVOR OMILI Turdiyev Bexruz Sobirovich	6
TA'LIM JARAYONIDA AKADEMIK STRESS VA UNI KAMAYTIRISH STRATEGIYALARI Ismatulloyev Abdullo Nasrulloyevich	**12**
ZAMONAVIY YOSHLARDA O'ZIGA BAHONI ADEKVATLASHTIRISH ORQALI STRESSGA BARQARORLIKNI OSHIRISH IMKONIYATLARI Ismoilova Nurjaxon Zuxuriddinovna., Ismoilova Moxinur Kamilovna	**17**
АЛГОРИТМ ПРОВЕДЕНИЯ НАРРАТИВНО-ЭКСПОЗИЦИОННОЙ ТЕРАПИИ В ПСИХОЛОГИЧЕСКОЙ РЕАБИЛИТАЦИИ ДЕТЕЙ, ПЕРЕЖИВШИХ ТРАВМАТИЧЕСКИЙ ОПЫТ В УСЛОВИЯХ ТЕРРОРИСТИЧЕСКОЙ АКТИВНОСТИ Юлдашев Санжар Рузимуродович	**25**
OLIMPIYA TERMA JAMOASI SPORTCHILARINI MUSOBAQAOLDI PSIXOLOGIK TAYYORGARLIGINI TAKOMILLASHTIRISHDA ZAMONAVIY TEXNOLOGIK VOSITALARDAN FOYDALANISHNING ILMIY-AMALIY ASOSLARI Nazarov Davron Baxtiyor o'g'li	**38**
IJTIMOIY TARMOQLARDA YOLG'ON AXBOROTLARGA MOYILLIKNING PSIXOLOGIK DETERMINANTLARI VA NAMOYON BO'LISH MEXANIZMLARI Nurmatov A.N	**46**
O'SMIR SUZUVCHILARDAGI ICHKI NIZOLAR VA ULARNING SPORT FAOLIYATIGI TA'SIRI Mavlanov Donyor Ergash o'g'li	**54**
YOSHLARNI NIKOH YOSHI HAQIDAGI ADEKVAT TASAVVURLARI OTA-ONA OILASIDAGI MA'NAVIY MUHITNING BARQARORLIGIGA MOSLIGINI IJTIMOIY-PSIXOLOGIK MEZONLARI Abdullayeva Aropatxon Rustamovna	**61**

BOLALARDA KREATIV FIKRLASHNI RIVOJLANTIRISHDAGI KOGNITIV, HISSIY-MOTIVATSION VA PEDAGOGIK OMILLAR Yuldasheva Shoxista Tojialiyevna	**67**
DINIY KONTENTNING RAQAMLI AXBOROT MAKONIDA SHAXS ONGIGA IJTIMOIY-PSIXOLOGIK TA'SIRI VA AXBOROT XAVFSIZLIGI MUAMMOLARI Soliyev Otabek Davlatjon o'g'li	**73**
MUSTAQIL TA'LIM JARAYONIDA TALABALARGA O'QUV MATERIALLARINI MUSTAQIL O'QITISHNI TAKOMILLASHTIRISHNING PEDAGOGIK SHART-SHAROITLARI Qurbonova Buzaynab Nurmuxammadiyevna	**85**
ONALIK FENOMENI: FANLARARO TALQIN VA OILAVIY-PEDAGOGIK MAZMUNI Yuldasheva Zulayxo Sadullayevna	**91**
PRAGMALINGUISTIC ASPECTS OF ENGLISH AND UZBEK PRINT AND ONLINE NEWS TEXTS Istamova Dilnoza Sadulloyevna	**100**
PSIXOLOGIK BARQARORLIK VA RUHIY SALOMATLIKNI SAQLASHDA QONUNLARNING O'RNI VA TA'SIRI Bahodirova Marhaboxon Toxirjon qizi	**106**

LIDERLIK – ILMIY TADQIQOTLARNING PREDMETI SIFATIDA

(Mavzu bosh harflarda, Times New Roman 14 shriftda, 12 ta so‘zdan oshmagan holda)

Abdullayev Abdulla Abdullayevich
Toshkent amaliy fanlar universiteti professori, psixologiya fanlari doktori

(Muallif F.I.Sh., ish joyi, lavozimi, ilmiy daraja va unvoni Times New Roman 14 shriftda to‘liq yozilishi kerak)

Annotatsiya: Maqolaga annotatsiya o‘zbek, rus va ingliz tillarida taqdim etilishi lozim. Annotatsiya maqolaning qisqacha mazmunini yoritib berishi, unda tadqiqotning dolzarbligi, maqsadi, metodologiyasi, asosiy natijalari hamda ilmiy-amaliy ahamiyati qisqacha aks ettirilishi talab etiladi. Annotatsiya hajmi 100-150 ta so‘zdan oshmagan, bir butun matn shaklida yozilishi, unda iqtiboslar, jadvallar, formulalar va adabiyotlarga havolalar keltirilmasligi kerak.

Kalit so‘zlar: kamida 10-15 ta so‘zdan iborat bo‘lishi tavsiya etiladi.

Аннотация: Аннотация к статье должна быть представлена на узбекском, русском и английском языках. Аннотация должна кратко отражать содержание статьи, включая актуальность исследования, цель, методологию, основные результаты и научно-практическую значимость исследования. Объём аннотации не должен превышать 100-150 слов. Текст аннотации оформляется в виде единого текста без использования цитат, таблиц, формул и ссылок на литературу.

Ключевые слова: рекомендуется указывать не менее 10-15 слов.

Abstract: The abstract of the article should be presented in Uzbek, Russian, and English languages. The abstract must briefly reflect the content of the article, including the relevance of the research, its purpose, methodology, main results, and scientific-practical significance. The abstract should not exceed 100-150 words and must be written as a single coherent text without quotations, tables, formulas, or references.

Keywords: it is recommended to provide at least 10-15 keywords.

KIRISH

Maqolaning kirish qismida tadqiqot mavzusining dolzarbligi, muammoning ilmiy va amaliy ahamiyati, mavzu bo‘yicha mavjud ilmiy qarashlar hamda tadqiqotning maqsadi va vazifalari yoritilishi lozim. Shuningdek, tadqiqot obyekti va predmeti, qo‘llanilgan metodlar hamda maqolaning ilmiy yangiligi qisqacha bayon etilishi tavsiya etiladi.

MAVZUNING O‘RGANILGANLIGI VA METODOLOGIYASI

Mazkur bo‘limda tadqiqot mavzusi bo‘yicha mahalliy va xorijiy olimlarning ilmiy ishlari, mavjud nazariy yondashuvlar hamda ilmiy qarashlar tahlil qilinishi lozim. Tadqiqot davomida foydalanilgan adabiyotlar matn mazmuniga mos ravishda [1], [2], [3] ko‘rinishida havola tarzida berilishi tavsiya etiladi. Shuningdek, tadqiqot jarayonida qo‘llanilgan ilmiy metodlar, tahlil usullari, ma’lumotlar manbalari, tadqiqot obyekti va predmeti hamda metodologik yondashuvlar

yoritilishi zarur. Ushbu bo‘lim tadqiqotning ilmiy asoslanganligini va natijalarning ishonchliligini ko‘rsatib berishi kerak.

TAHLIL VA NATIJALAR

Mazkur bo‘limda tadqiqot jarayonida olingan natijalar ilmiy asosda tahlil qilinishi, ularning mazmun-mohiyati ochib berilishi hamda muammo yechimiga oid ilmiy xulosalar bayon etilishi lozim. Tahlil jarayonida statistik ma’lumotlar, jadvallar, diagrammalar va boshqa tahliliy materiallardan foydalanish tavsiya etiladi. Olingan natijalar mavzu bo‘yicha mavjud ilmiy qarashlar bilan qiyosiy tahlil qilinishi, tadqiqotning ilmiy yangiligi va amaliy аҳамияти asoslab berilishi zarur. Ushbu bo‘limda keltirilgan fikr va ma’lumotlarga tegishli adabiyotlar [1], [2], [3] ko‘rinishida havola tarzida berilishi tavsiya etiladi.

XULOSA

Mazkur bo‘limda tadqiqot natijalari umumlashtirilib, mavzu yuzasidan asosiy ilmiy xulosalar bayon etilishi lozim. Shuningdek, tadqiqot davomida aniqlangan muammolar, ularning yechimiga oid ilmiy-amaliy taklif va tavsiyalar keltirilishi tavsiya etiladi. Xulosa qismida tadqiqotning nazariy va amaliy ahamiyati, uning istiqboldagi ilmiy izlanishlar uchun ahamiyati ham qisqacha yoritilishi zarur. Mazkur bo‘lim aniq, qisqa va mantiqiy yakunlangan shaklda bayon etilishi talab etiladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO‘YXATI

Mazkur bo‘limda maqola tayyorlash jarayonida foydalanilgan ilmiy manbalar, normativ-huquqiy hujjatlar, monografiyalar, ilmiy maqolalar, dissertatsiyalar, konferensiya materiallari hamda internet manbalari tartib asosida keltirilishi lozim.

Adabiyotlar ro‘yxati 5 ta manbaadan kam bo‘lmagan manba ko‘rinishida taqdim etishi shart. Bibliografik tavsif APA 7th Edition yoki Harvard uslubida rasmiylashtiriladi.

NASHR ETIKASI VA AKADEMIK HALOLLIK

Jurnal faoliyatida xalqaro nashriyot etikasi tamoyillari, jumladan COPE (Committee on Publication Ethics) tavsiyalariga amal qilinadi. Mualliflar tadqiqot natijalarining haqqoniyligi, ma’lumotlarning ishonchliligi hamda mualliflik huquqlariga rioya etilishi uchun mas’uldirlar.

Plagiat, ma’lumotlarni soxtalashtirish, mualliflikni noto‘g‘ri ko‘rsatish, bir tadqiqotni takroran nashr etish va boshqa akademik qoidabuzarlik holatlari maqolani rad etish uchun asos hisoblanadi.

Sun’iy intellekt texnologiyalaridan foydalanilgan hollarda ularning qo‘llanilishi maqolaning metodologik qismida ochiq ko‘rsatilishi lozim.

TAQRIZLASH VA NASHR ETISH TARTIBI

Jurnalga kelib tushgan barcha maqolalar dastlabki texnik ekspertizadan o‘tkaziladi hamda ilmiy talablarga mos kelgan maqolalar ikki tomonlama anonim taqrizlash (Double Blind Peer Review) jarayoniga yuboriladi. Taqrizchilar xulosasi asosida maqola qabul qilinishi, qayta ishlash uchun muallifga yuborilishi yoki rad etilishi mumkin.

NAMUNA

1. O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti. (2020). “Raqamli O‘zbekiston – 2030” strategiyasi to‘g‘risida PF–6079-son Farmon. https://lex.uz
2. Creswell, J. W., & Creswell, J. D. (2018). Research design: Qualitative, quantitative, and mixed methods approaches (5th ed.). Sage Publications.

3. Abdullaev, A. A. (2024). Digital transformation in higher education. In Proceedings of the International Conference on Educational Innovation (pp. 145–152). Atlantis Press.
4. Hwang, G. J., Xie, H., Wah, B. W., & Gašević, D. (2020). Vision, challenges, roles and research issues of artificial intelligence in education. Computers and Education: Artificial Intelligence, 1, Article 100001. https://doi.org/10.1016/j.caeai.2020.100001
5. Ashurov, R. R. (2026). O‘quvchilarni intellektual rivojlantirishning psixologik omillari. Maktabgacha va maktab ta’limi, 4(2). https://maktabgacha-va-maktab-talimi-jurnal.uz/index.php/jurnal/article/view/4847
6. UNESCO. https://www.unesco.org

(Maqola matni to‘liq Times New Roman 14 shriftda 1,15 intervalda tayyorlanishi kerak)

Maqola qo‘lyozmasini quyidagi manzillarga yuborishingiz mumkin:
Telegram manzil: https://t.me/fanlararotadqiqotlar yoki @sarhad_5

Rasmiy telegram kanali: https://t.me/fanlararoilmiytadqiqotlar

Jurnal sayti: https://fanlararotadqiqotlar.uz/

☑ **Biz bilan ilmiy hamkorligingiz uchun minnatdorchilik bildiramiz.**
JURNAL TAHRIRIYATI
https://t.me/fanlararotadqiqotlar

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR VAZIRLIGI HUZURIDAGI
AXBOROTLASHTIRISH VA TELEKOMMUNIKASIYALAR SOHASIDA NAZORAT INSPEKSIYASI

ГУВОҲНОМА

№1564147 Фаол

"FANLARARO ILMIY TADQIQOTLAR" MAS'ULIYATI CHEKLANGAN JAMIYAT

Оммавий ахборот воситаси давлат рўйхатидан ўтказилганлиги тўғрисидаги гувоҳнома

ЛИЦЕНЗИЯ РЕЕСТРИ БЎЙИЧА ТАРТИБ РАҚАМИ
C-5669890

СТИР (СОЛИҚ ТЎЛОВЧИНИНГ ИДЕНТИФИКАЦИОН РАҚАМИ)
312386344

АМАЛ ҚИЛИШ МУДДАТИ
05.05.2026дан - - чексиз

ЖОЙЛАШГАН МАНЗИЛИ (ПОЧТА МАНЗИЛИ)
Тошкент шаҳри, Сирғали тумани, Янги Бунёдобод МФЙ, Сергели 6а мавзеси, 8-уй, 148-хонадон

ВАКОЛАТЛИ ОРГАН
Ўзбекистон Республикаси Рақамли технологиялар вазирлиги ҳузуридаги Ахборотлаштириш ва телекоммуникациялар соҳасида назорат инспекцияси

05.05.2026 18:22
TAQDIM ETILGAN SANA

Гувоҳнома **№1564147**

Faoliyat turi

Оммавий ахборот воситаси сифатида фаолиятни амалга ошириш

Qo'shimcha ma'lumotlar

ҚЎШИМЧА МАЪЛУМОТЛАР

Оммавий ахборот воситасининг номи	Fanlararo ilmiy tadqiqotlar
Оммавий ахборот воситасининг тили	o'zbek, rus va ingliz tili
Оммавий ахборот воситасининг тури	Журнал

ТАРҚАТИЛИШ ҲУДУДИ ВА ШАКЛИ

Тарқатилиш ҳудуди ва шакли	Республика миқёсида
Viloyat	
Тарқатилиш шакли	Онлайн

License SYSTEM

05.05.2026 18:22
TAQDIM ETILGAN SANA

Materiallar ko‘chirib bosilganda **“Fanlararo ilmiy tadqiqotlar”** jurnali manba sifatida ko‘rsatilishi shart.

***

Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.
Ilmiy maqolalar tahririyat tomonidan ko‘rib chiqiladi. Tahririyat a’zolarining jurnal ruknlariga mos kelmagan, ko‘rsatilgan talablarga mos bo‘lmagan maqolalarni nashr qilmaslik huquqi bor.

***

“Fanlararo ilmiy tadqiqotlar” jurnali 05.05.2026-yildan O‘zbekiston Respublikasi Raqamli texnologiyalar vazirligi huzuridagi Axborotlashtirish va telekommunikatsiyalar sohasida nazorat inspeksiyasi tomonidan 2026-yil 5-may sanasida davlat ro‘yxatidan o‘tkazilib, 1564147-sonli rasmiy litsenziya asosida faoliyat yuritadi.

***

Yuborilgan maqolalarning barchasi “Antiplagiat” tizimida tekshiriladi.
Jurnalda nashr etilgan materiallar va ma’lumotlarning to‘g‘riligiga mualliflar mas’ul.

“Fanlararo ilmiy tadqiqotlar” ilmiy-amaliy metodologik jurnali barcha ta’lim muassasalari va ilmiy izlanuvchilarni hamkorlikka chorlaydi.

Muassis: “Fanlararo ilmiy tadqiqotlar” MCHJ
Tahririyat manzili: Toshkent shahar Sergili tumani Yangi Bunyodobod MFY 8-uy
https://fanlararotadqiqotlar.uz/